

Verslag thema-ontmoeting 4-days! Hans Tiemersma.

Over filosofie: Denken Delen

Het voordeel van een lezing zoals deze is dat je geprikkeld wordt tot nadenken en napraten over de vragen die elk mens tegen komt en waarop geen eenduidig antwoord bestaat. Toch kunnen we niet verder zonder zo'n antwoord.

Zelfreflectie is dan de aangewezen methode, maar niet alle antwoorden vind je in jezelf. Dan opent zich de weg van het delen van je gedachten. Maar veel mensen vinden het heel erg moeilijk om hun gedachten en gevoelens onder woorden te brengen, door de veelheid van indrukken, meningen en gedachten en het tempo waarin zij zich aandienen. Wat zegt het over ons dat we dergelijke vragen ondanks ons kennelijk onvermogen toch willen, nee, moeten beantwoorden. We lopen hier kennelijk tegen het feit aan dat woorden modellen zijn die de werkelijkheid nooit volledig kunnen weergeven. Ook mensen die aangeven in beelden, geuren en kleuren ja zelfs in cijfers of muzieknoden te denken, kunnen de werkelijkheid slechts in delen weergeven. We weten dit. en toch componeert de componist, dicht de dichter, schrijft de schrijver en denken we allemaal. waarom toch. We kunnen de waarheid niet kennen en eigenlijk willen we dat ook niet. Ook volgens de grote filosofen zullen we er nooit in slagen onze wereld in z'n geheel te kennen omdat we niet meer kunnen kennen dan dat wat door onze zintuigen tot ons doordringt.

Met behulp van ons denken kunnen we een beeld van de wereld opbouwen wat ons behulpzaam kan zijn in onze zoektocht naar de waarheid. zo kunnen we betekenis ontdekken en geven aan onze waarnemingen. Ons denken lijkt uitsluitend te bestaan om betekenis te geven aan dat wat we ervaren, inclusief dat wat we (be-)denken.

Vragenstellen is daarbij onontbeerlijk, ook al is het volgens vrijwel alle filosofen onmogelijk de waarheid te kennen.

Het opent voor ons wel de weg om samen tot een betere, menswaardiger maatschappij te komen. Zelfs Primo Levi, die de verschrikkingen van de nazi-kampen overleefde stelt dat : "de overtuiging dat het leven zin heeft is in de Mens geworteld." . Met ons denken en de vragen die al dan niet zwijgend aan ons (zelf) gesteld worden gaan we antwoorden zoeken en vinden die vaak ook in ons zelf. Die antwoorden willen (moeten) we toetsen en daarvoor moeten we ze uitspreken. Bijvoorbeeld in een lezing.

Daarmee krijgen ze vorm en als idee en verhaal kunnen ze daarna buiten jou ook zelfstandig voortbestaan.

Het publiek kan zelfs ideeën van je overnemen, of zoals Pablo Picasso ooit zei: "kunst wordt pas kunst als het publiek er kennis van neemt."

Door uitwisseling van gedachten op die manier, is ontwikkeling mogelijk. Dat is volgens diverse antieke filosofen de basis van het ontstaan van samenlevingsvormen zoals dorpen en steden. Pas als wij in die dorpen, steden en staten gaan handelen en praten met andere mensen ervaren wij onszelf als individu. Daardoor ontstaat een gevoel van common sense, een soort intermenselijke

verstandhouding. Een vorm van gemeenschappelijke zingeving. Of zoals Winnie the Poeh het formuleerde: " er zijn meer hersenen buiten mijn hoofd dan erbinnen, gebruik ze dan ook".

Met verschillende citaten maakt Hans vervolgens de sprong naar zingeving en de zoektocht naar betekenis. Het is daarvoor noodzakelijk je gedachten te delen. Dat maakt je kwetsbaar in een omgeving waar waarheid en kennis vaak overschreeuwd worden door meningen. Dat heet uitgebreid denken. Door ons daarmee in het publieke debat te melden, dragen wij bij aan zingeving en daarmee aan een meer menswaardige wereld.